

GAUTA LR
 Konkurencijos taryboje
 2015 m. sausio 12 d.
 Nr. 68-88
 J. Brėslavči

Lietuvos Respublikos Vilnius
 konkurencijos tarybai 2015 m. sausio 8 d.
 Dominuojančių ūkio subjektų ir susijungimų priežiūros skyriui
 Ievai Račickaitė
 Jogailos g. 14
 LT-01116 Vilnius SIUNČIAMAS E-PAŠTU
Ieva.Racickaite@kt.gov.lt

Advokatų kontora SORAINEN ir partneriai
 Jogailos 4, LT-01116 Vilnius, Lietuva
 tel. +370 52 685 040
 faks. +370 52 685 041
 lithuania@sorainen.com

Estija
 Pärnu mnt. 15, 10141 Tallinn
 tel. +372 6 400 900, estonia@sorainen.com

Latvija
 Kr. Valdemāra iela 21, LV-1010 Ryga
 tel. +371 67 365 000, latvia@sorainen.com

Baltarusija
 ul. Nemiga 40, 220004 Minsk
 tel. +375 17 306 2102, belarus@sorainen.com
 Sertifikuota pagal ISO 9001
www.sorainen.com

DĖL PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ PRANEŠIMO APIE KONCENTRACIJĄ PATEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKOS BEI TIPINĖS PRANEŠIMO FORMOS PROJEKTAMS

Gerbiamą Ievą,

Žemiuose pateikiame pastabas ir pasiūlymus dėl 2014 m. gruodžio 31 d. viešai konsultacijai paskelbtų pranešimo apie koncentraciją pateikimo ir nagrinėjimo tvarkos bei tipinės pranešimo apie koncentraciją formos projekty.

1. PRANEŠIMO APIE KONCENTRACIJĄ PATEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKOS PROJEKTAS

Punktas	Komentaras
13.8	Antroje eilutėje po žodžio „Tvarkos“ trūksta tarpo.
19.2.4	<p>Punkte nurodoma „visų A kontroluojančių ūkio subjektų bendrasias pajamas: visų C, vieno iš C kontroluojamo ūkio subjekto D ir vieną iš C kontroluojančio ūkio subjekto C1 bendrasias pajamas.“</p> <p>Néra visiškai aišku, ką turėtų reikšti „vieno iš“ bei „vieną iš“. Ar tai reiškia, kad pridedamos tik vieno iš C kontroluojamo ūkio subjekto (C kontroluojančio ūkio subjekto) bendrosios pajamas? O jeigu C kontroluoja daugiau nei vieną D arba C kontroluoja daugiau C1, ar tai reiškia, kad jų bendrosios pajamas nepridedamos?</p> <p>Be to, néra aišku, ar teisingai panaudotas žodis „vienas“ galininko linksnyje antroje saknio dalyje:</p> <p>„[19.2.] A, kaip koncentracijoje dalyvaujančio ūkio subjekto, bendrosios pajamas skaičiuojamos sudedant [...] visų A kontroluojančių ūkio subjektų bendrasias pajamas: [...] vieną iš C kontroluojančio ūkio subjekto C1 bendrasias pajamas“.</p>
22.4	<p>Tikslumo dėlei paskutiniame sakinyje vietoj 1 500 000 eurų turėtų būti nurodyti 1 450 000 eurai, kadangi pagal 2014 m. rugsėjo 25 d. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 8 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymo 1 straipsnį 8 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „apie numatomą įvykdinti koncentraciją privaloma pranešti Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą, jeigu [...] kiekvieno mažiausiai iš dviejų koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendrosios pajamos paskutiniaiems prieš koncentraciją ūkiniais metais yra didesnės negu vienas milijonas keturi šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų.“</p>

Punktas	Komentaras
	<p>Pagal dabartinę formuluotę nėra aišku, iš kur atsiranda ir kodėl minima būtent 1 500 000 (o ne 1 450 000) eurų suma.</p>
49	<p>Punkte nurodoma, kad „jsipareigojimai turi būti [...] tinkami juos įgyvendinti <u>per trumpą laiką</u>“.</p> <p>Mūsų nuomone, „trumpas laikas“ į formuluotę įvedė subjektyvų elementą ir savyje programuoja teisinį ginčą dėl jo interpretavimo individualiu atveju. Siūlome nenaudoti subjektyvaus elemento, o jį pakeisti objektyvesniu, kartu užtikrinant Konkurencijos tarybai galimybę visada reikalauti įmanomai trumpiausių jsipareigojimų įgyvendinimo terminų.</p> <p>Pavyzdžiui, Europos Komisija pranešime dėl konkurencijos gynimo priemonių, priimtinų pagal Tarybos Reglamentą (EB) Nr. 139/2004 ir Komisijos Reglamentą (EB) Nr. 802/2004 (2008/C 267/01) naudoja objektyvią jsipareigojimų terminų nustatymo tvarką. Tuomet, kai pasiūlyti jsipareigojimai yra susiję su verslo perleidimu, pranešimo 98 punkte nurodoma, kad „terminai turėtų būti kuo trumpesni. Komisija paprastai tinkamu laiko pirmajį verslo perleidimo laikotarpi, kuris trunka maždaug šešis mėnesius, ir laikotarpi, per kurį patikėtinis perleidžia verslą, trunkantį papildomus tris mėnesius. Dar trijų mėnesių laikotarpis paprastai numatomas sandoriui užbaigtį. Šie laikotarpiai tam tikrais atvejais gali būti keičiami.“</p> <p>Tuomet, kai jsipareigojimai nesusiję su verslo dalies perleidimu, Komisija iš viso nenustato jokių (kokybinių ar kokybinių) reikalavimų jų įgyvendinimo laikui numatydama tik galimybę sutikti, kad su verslo dalies perleidimu nesusijusių konkurencijos gynimo priemonių trukmė būtų ribota (pranešimo 70 punktas). Laiko ribojimo priimtinumas ir jo trukmė priklauso nuo individualių konkretaus atvejo aplinkybių ir negali būti bendrai iš anksto apibrėžti.</p> <p>Atsižvelgdami į tai siūlome pakeisti 49 punkto formuluotę ją išdėstant taip:</p> <p>„Jsipareigojimai turi būti pakankami konkurencijos problemoms visiškai išspręsti, išsamūs bei tinkami juos įgyvendinti per <u>trumpą kuo trumpesnį</u> laiką.</p>

2. TIPINĖS PRANEŠIMO APIE KONCENTRACIJĄ FORMOS PROJEKTAS

Punktas	Komentaras
21.2, 43.2	<p>Manome, kad angliskų terminų „upstream“ ir „downstream“ vertimas „priešsrovinė“ ir „pasrovinė“ [atitinkamos rinkos] nėra visiškai tinkamas (nors ir pradėtas vartoti Lietuvos konkurencijos teisés kontekste). Anglų kalbos nežinantis asmuo ar ne konkurencijos teisés specialistas galėtų nesuprasti šių terminų reikšmės (šie terminai nėra bendriniai, jie taip pat nėra apibrėžti Konkurencijos įstatymo 3 straipsnyje).</p> <p>Siūlome vietoj žodžio „pasrovinė“ naudoti prekių pardavimo (paslaugų teikimo) arba teikimo terminą, o vietoj žodžio „priešsrovinė“ – gamybos (isigijimo) terminus.</p>
23.1	<p>Siūlytume šios nuostatos formuluotę sutapatinti su 44.1 punktu, kadangi dabar esanti 23.1 punkto formuluotė vertinant tiesiogiai neapima teikiamų paslaugų. Siūlome po žodžių junginio „valdomi ir naudojami prekės ženklai“ pridėti „prekių ir (arba) paslaugų pavadinimai ir (arba) prekės ženklai, naudojami kiekvienoje iš šių atitinkamų rinkų“.</p>

Komentaras	
23.4	<p>Pagal ši punktą reikalaujama pranešime apie koncentraciją nurodyti kiekvieną koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų konkurentą.</p> <p>Manome, kad tokia nuostata tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, kai atitinkamoje rinkoje veikia labai didelis skaičius konkurentų ir (arba) dalis konkurentų turi tik labai nereikšmingą rinkos dalį arba rinkoje veikia tik epizodiškai, galėtų nepagrįstai apsunkinti informacijos pateikimą bei nereikalingai perkrauti patį pranešimą apie koncentraciją.</p> <p>Vietoj to siūlome išbraudkti žodį „kiekvieną“ 23.4 punktą išdėstant taip:</p> <p>„koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų konkurentų (jskaitant importuotojus) pavadinimas, registro, kuriame jis įregistruotas, kodas ir kontaktiniai duomenys (adresas, telefono numeris, fakso numeris ir elektroninio pašto adresas);“</p> <p>Tokiu būdu absoliuti griežta pareiga išvardyti visus įmanomus konkurentus būtų pakeista pareiga nurodyti konkurentus pagal protingumo principą. Iš vienos pusės tokia formuliuote nėra kiekybiškai ar kokybiškai apribojamas konkurentų, kuriuos būtina nurodyti, skaičius, tačiau kartu, minėtais individualiaisiais atvejais paliekama galimybė nenurodyti nereikšmingų epizodinių konkurentų, kai jų nurodymas nepagrįstai apsunkinti informacijos pranešimui rinkimą.</p>
24.1	<p>Siūlome po žodžio „gamina“ papildyti „prekes, nustato kainas ir parduoda prekes ir (arba) teikia paslaugas“, kadangi dabartinė formuluotė nėra visiškai teisinga lingvistiskai. Veiksmažodis „gamina“ reikalauja nurodyti daiktavardį galininko linksnyje (ką), tačiau pagal dabartinę formuluotę tai nurodoma tik sakinio dalies pabaigoje („parduoda prekes“), nors tarp jų įterpiamais kitas veiksmažodis su daiktavardžiu „nustato kainas“.</p> <p>Be to, siūlome „parduoda prekes“, kaip nurodyta aukščiau, papildyti „ir (arba) teikia paslaugas“, kadangi dabartinė formuluotė paslaugų neapima.</p> <p>Atsižvelgdami į tai 24.1 punktą siūlome išdėstyti taip:</p> <p>„kaip koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektais gamina prekes, nustato kainas ir parduoda prekes ir (arba) teikia paslaugas bei kokie veiksniai daro įtaką kainodarai;“</p>
25.3	<p>Po žodžio „tiekių“ turėtų būti dedamas kablelis – pusdalyvis („keisdami tiekėją“) turėtų būti arba skiriama iš abiejų pusų, arba neskiriama visai.</p>
25.4	<p>Siūlome žodį „sklaida“ keisti žodžiais „pasiskirstymas“ arba „išsiskaidymas“. Klientų sklaida nėra įprastai naudojamas terminas.</p>
26.1	<p>Siūlome papildyti punktą paaiškinimu apie prekių diferencijavimą pagal kitas (horizontalias) savybes, kadangi ne konkurencijos teisės specialistui galėtų būti neaišku, kokios savybės apibūdina horizontalų produktų diferencijavimą.</p> <p>Siūlome po žodžio „horizontalusis“ papildyti paaiškinimu „pavyzdžiui, prekių ženklo žinomumas, technines specifikacijos“ (žr. Europos Komisijos gaires dėl horizontalių susijungimų vertinimo pagal Tarybos reglamentą dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, 2004/C 31/03, 32 išnašą).</p> <p>Atsižvelgdami į tai 26.1 punktą siūlome išdėstyti taip:</p> <p>„prekių diferencijavimo pagal kokybę (vertikalusis diferencijavimas) ir kitas prekių savybes (horizontalusis, pavyzdžiui, prekių ženklo žinomumas, technines specifikacijos, ir geografinis diferencijavimas) vaidmuo ir svarba;“</p>

PUNKTAS	Komentaras
27	<p>Siūlome antroje eilutėje išbraukti žodį „potencialus“ arba po žodžio „naujas“ įterpti junginį „ar“, kadangi pagal dabartinę formuluočę prašoma pateikti informaciją tik apie potencialius konkurentus („naujas potencialus konkurentas“). Tai reiškia, kad informacija apie nepotencialius, t.y. realius, konkurentus, jėjusius į atitinkamą rinką per paskutinius penkerius metus, pagal dabartinę formuluočę neturi būti nurodyta.</p>
28	<p>Siūlome punkto pirmoje eilutėje po žodžiu „ar“ įterpti „koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų žiniomis (ar manymu)“, nes dabartinė punkto formuluočė uždeda koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams pareigą pateikti informaciją, kuri jiems gali būti nežinoma.</p> <p>Siūloma formuluočė atitiktų ir 2013 m. gruodžio 5 d. Europos Komisijos CO formos 8.5 punktą.</p> <p>Atsižvelgdami į tai 28 punktą siūlome išdėstyti taip:</p> <p>„Pranešime nurodoma, ar, koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų žiniomis (ar manymu), yra ūkio subjektų (išskaitant tuos, kurie šiuo metu veikia tik už Lietuvos Respublikos ribų), kurie, tikėtina, jeis į atitinkamą rinką. Jei taip, paaiškinama, kodėl toks jėjimas yra tikėtinas, ir pateikiamas laikotarpio, per kurį toks jėjimas galėtų įvykti, įvertinimas.“</p>
29	<p>Siūlome priešpaskutinėje eilutėje po žodžio „prekių“ įtraukti žodžius „(arba paslaugų)“.</p>
29.1	<p>Siūlome vietoje „reikšmingas potencialus konkurentas“ nurodyti „reikšmingas efektyvus konkurentas“. Mūsų manymu, šio punkto esmė yra išsiaiškinti ne bet kokio potencialaus konkurento, o efektyviai rinkoje veikiančio konkurento jėjimo į rinką kaštus. Potencialaus konkurento ir efektyvaus konkurento jėjimo į rinką kaštai tam tikrais atvejais galėtų skirtis, t.y. panaudoti mažesni kaštai galėtų nesukurti būtinios rinkos galios, kuri leistų konkuruoti su kitais rinkoje esančiais dalyviais ir jėjimas į rinką galėtų būti nesėkmingas.</p>
29.2	<p>Siūlome šiek tiek pakoreguoti dalį punkto formuluočės, kadangi dabartinės formuluočės antroji dalis neatitinka 29 punkto linksnio, reikalaujančio daugiskaitos galininko: pranešime [...] paaiškinama apie: [...] kliūtis, pavyzdžiui, [...] leidimai ar [...] standartai.</p> <p>Be to, pagal dabartinę formuluočę informacija prašoma pateikti apie jvairius leidimus, nors šio punkto esmė yra išvardinti teisines kliūties. Mūsų nuomone, kaip teisinės kliūties gali būti suprantami tik reikalingi valstybės institucijų, o ne jvairūs leidimai.</p> <p>Atitinkamai, siūlome punktą pakeisti jį išdėstant taip:</p> <p>„visas teisines jėjimo į rinką kliūtis, pavyzdžiui, reikalingi jvairūs leidimai reikalingus valstybės institucijų leidimus ar bet kurios formos standartai standartus“.</p>
29.4	<p>Siūlome vietoj „galimybę“ nurodyti „galimybes“.</p>
29.6	<p>Siūlome vietoj „gaminant ar platinant prekes“ nurodyti „prekių gamybai ar platinimui arba paslaugų teikimui“.</p> <p>Šio punkto esmė yra nustatyti masto bei jvairovės ekonomijos ir tinklo poveikio įtaką prekių gamybos, platinimo, paslaugų teikimo procesams, o ne jų svarbą šių procesų atlikimo metu. Mūsų nuomone, dabartinė formuluočė kilus abejonei galėtų būti interpretuota taip, kad šių faktorių reikšmę reikia nurodyti objektyviai, t.y. net jeigu jie neturi įtakos prekių gamybai, platinimui ar paslaugų teikimui.</p>

Punktas	Komentaras
32.3	<p>Manome, kad griežtas trijų metų planų ir prioritetų nurodymo termino nustatymas tipinėje formoje galėtų būti perdėtas ir nereikalingai apsunkinti koncentracijos dalyvaujančius ūkio subjektus.</p> <p>Atitinkamos rinkos, kuriose moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra yra svarbūs ir reikšmingi (t.y. tik tokiose rinkose ūkio subjektai realiai išsamiai pildys šį punktą), dažniausiai yra dinamiškos ir greitai besikeičiančios, be to, kiekviena tokią atitinkamą rinką labai skirtinga pagal savo vykdomų mokslinių tyrimų pobūdį, spartą ir kitus parametrus. Nustačius griežtą terminą tipinėje pranešimo formoje kai kuriems ūkio subjektams galėtų būti sudėtinga apibrėžti savo planus bei prioritetus apibrėžti, bet dėl formalistinio požiūrio jie turėtų vis tiek tai daryti arba kiekvienu konkrečiu atveju prašyti Konkurencijos tarybos leidimo daryti išimtį dėl neatitinkimo tipinės pranešimo formos reikalavimams.</p> <p>Atsižvelgdami į tai siūlome 32.3 punktą papildyti išdėstant taip:</p> <p>„koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų mokslinių tyrimų planus ir prioritetus, jei įmanoma, per kitus trejus metus.</p>
33	<p>Siūlome papildyti punktą nurodant, kad informacija pateikiama ir apie kitokius, ne tik horizontaliuosius ar vertikaliuosius bendradarbiavimo susitarimus, kadangi ūkio subjektai gali sudaryti ir platesnės apimties bendradarbiavimo susitarimus. Tai ypač aktualu su technologijomis susijusiose rinkose, kuriose bendradarbiavimo susitarimus dažnai sudaro keli konkurentai (Lietuvos ar visos Europos mastu), įvairūs tyrimų institutai ir (ar) finansuotojai.</p> <p>Atsižvelgdami į tai siūlome 33 punktą papildyti išdėstant taip:</p> <p>„Pranešime nurodoma, kokiui mastui atitinkamoje rinkoje sudaromi bendradarbiavimo susitarimai (horizontalieji, arba vertikalieji ar kitokie).</p>
36.1	Manome, kad pirmajame sakinyje antrasis žodis „iš“ nereikalingas („prekių, įvežamų iš užsienio iš kiekvieno koncentracijoje dalyvaujančio ūkio subjekto, procentinė dalis“).
41	Siūlome antroje punkto eilutėje vietoj žodžio „pirkėjai“ naudoti „klientai“, kadangi kitose tipinės formos dalyse šia prasme naudojamas būtent „klientai“ (26.3, 29.3, 37.2, kt.).
VIII skirsnis	<p>Konkurencijos taryba tipinėje pranešimo apie koncentraciją formoje numato pareigą koncentracijoje dalyvaujantiems subjektams pateikti išsamią informaciją apie trijų tipų atitinkamas rinkas (16 punktas):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koncentracijos veikiamas atitinkamas rinkas; 2. kitas atitinkamas rinkas, kuriose koncentracija gali turėti didelį poveikį; 3. kitas nagrinėtinės su koncentracija susijusias atitinkamas rinkas. <p>Mūsų nuomone, reikalavimas pateikti išsamią informaciją apie kitas nagrinėtinas su koncentracija susijusias atitinkamas rinkas yra perdėtas bei nereikalingai apsunkina tiek koncentracijoje dalyvaujančius ūkio subjektus, tiek pačią Konkurencijos tarybą, kurios ir taip didelės darbo apimtys dėl to tik išaugs.</p> <p>Kitomis nagrinėtinomis su koncentracija susijusiomis atitinkamomis rinkomis laikomos rinkos, kuriose dviejų ar daugiau koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų bendra rinkos dalis po koncentracijos yra mažesnė nei 20%, o vertikaliųjų koncentracijų atveju - atskira ar bendra rinkos dalis po koncentracijos būtų mažiau nei 30 procentų. Šiuo Konkurencijos taryba prašo pateikti išsamią informaciją apie rinkas, kurioms koncentracija turės tik nežymų poveikį. Jose negali kilti jokia dominuojančios padėties</p>

Diskusijos	Komentaras
	<p>sukūrimo ar sustiprinimo grėsmė, kurios įvertinimas būtent ir yra koncentracijų kontrolės esmė. Išsamios informacijos apie rinkas, kuriose nėra net teorinių koncentracijos aprivojimų galimybių, pateikimas yra daugiau nei tai, kas yra būtina ir reikalinga koncentracijų kontrolės procese.</p> <p>Tokios pačios pozicijos laikosi ir Europos Komisija, kurios CO formoje išsami informacija prašoma pateikti tik apie koncentracija paveiktas ir kitas rinkas, kuriose sandoris, apie kurį pranešama, gali turėti didelį poveikį (6.3 ir 6.4 punktai).</p> <p>Atsižvelgdami į tai siūlome neįtraukti VIII skirsnio į tipinę pranešimo formą.</p>
50	<p>Siūlome trečioje punkto eilutėje po žodžio „rinkose“ įtraukti žodį „rizikos“ (t.y. papildyti žodžių darinį „nesukels suderintų veiksmų [rizikos]“), punktą išdėstant taip:</p> <p>„pranešime paaiškinama, ar bendrosios įmonės sudarymas nesukels koncentracijoje dalyvaujančių ūkio subjektų suderintų veiksmų vykdant ūkinę veiklą vertikalaus ar horizontalaus pobūdžio santykiais susijusiose nagrinėjamoje atitinkamose rinkose <u>rizikos</u>.“</p>

Jei kiltų klausimų dėl aukščiau išdėstytyų pastabų, maloniai su Jumis padiskutuotume.

Pagarbiai
Giedrė Adomavičiūtė
Advokatė